

EPDK, 1240 sayılı otomasyon kararında değişiklik yaptı. Kurul Kararı'nı değerlendiren sektör temsilcileri düzenlemenin Petrol Piyasası Kanunu'na aykırı olduğunu belirtirken, uygulamada önemli sorunlar yaşanacağını ifade ettiler.

EPDK, 1240 sayılı otomasyon kararında değişiklik yaptı. Sektör temsilcileri düzenlemenin Petrol Piyasası Kanunu'na aykırı olduğunu belirtirken, uygulamada önemli sorunlar yaşanacağını ifade ettiler.

Nisan ayında yayınlanan Torba Kanun aracılığıyla Petrol Piyasası Kanunu'nda yapılan değişikliklere de uyum amacı taşıyan mevzuat değişikliği ile otomasyon uygulamasında önemli değişiklikler yapıldı.

Karar'ın tanımlar bölümünde geçtiğimiz Nisan ayında Petrol Piyasası Kanunu'nda yapılan değişikliklere uyum için bazı küçük değişiklikler yapıldı, yerinde yapılacak tespitlerde dağıtıcı lisansı sahibi tarafından en az 3 imzalı tutanak tutulması hükme bağlandı.

Bir başka değişiklikte de mutabakatsızlığa, otomasyon sistemine izin müdahalelere ve kayıt dışı ikmal veya satışlara ilişkin tutanak ve belgelerin, Kurum'a Petrol Piyasası Bilgi Sistemi aracılığıyla ve elektronik imza ile gönderilmesi hükme bağlandı.

Düzenlemeyle birlikte dağıtıcıların oluşturacağı tablolar arasına Köy Pompası Aylık Özet Otomasyon Sistemi Bilgileri Tablosu da eklendi.

Elektronik imza kullanılacak

Dağıtıcı lisansı sahibi tarafından yapılan kontrollerde kayıt dışı ikmal veya satış tespit edilmesi durumunda ise şu işlemler uygulanacak: Dağıtıcı lisansı sahibi tarafından duruma ilişkin tutanak düzenlenerek bayiden söz konusu ürünün menşesine ilişkin bilgi belge (fatura, sevk irsaliyesi vb.) istenecek. Bayi tarafından dağıtıcı harici ikmal edilen ürüne ilişkin bilgi ve belgenin dağıtıcı lisansı sahibine sağlanması durumunda; dağıtıcı lisansı sahibi tarafından dağıtıcı harici ikmal edilen ürünün menşesine ilişkin bilgi belge, tespit tutanağı ve istasyon otomasyon sistemi verileri "Petrol Piyasası Bilgi Sistemi" aracılığıyla elektronik imza kullanılarak Kuruma bildirilecek. Kuruma bildirim yapılmasını takiben akaryakıt ikmaline başlanacak.

Ancak bayi tarafından dağıtıcı harici ikmal edilen ürüne ilişkin bilgi belgenin sağlanmaması ve/veya ibraz edilmemesi durumunda; dağıtıcı lisansı sahibi menşei belli olmayan akaryakıtla ilişkin olarak 5607 sayılı Kanunda belirtilen kaçakçılığı önleme, izleme ve araştırmakla görevli kurumlara başvuracak. Düzenlenen tutanak ve ilgili Kuruma başvuru yapıldığına ilişkin belge "Petrol Piyasası Bilgi Sistemi" aracılığıyla elektronik imza kullanılarak Kuruma bildirildikten sonra akaryakıt ikmaline başlanacak.

Bayinin, istasyon otomasyon sisteminin işleyişini engelleyen veya devre dışı bırakan her türlü fiili, izinsiz

müdahale olarak değerlendirilecek.

Bayinin talep şartı kaldırıldı

Dağıtıcıların, bayilerle paylaşacakları elektronik veriler de netleştirildi ve bayinin talep etmesi şartı kaldırıldı. Buna göre dağıtıcı lisansı sahipleri, bayi denetim sistemi kapsamında elektronik verilerin Kuruma bildirilme durumunu, Kuruma bildirilen elektronik verilerin ilgili kısımlarını, mutabakat koşullarını sağlama durumunu ve arıza takip detaylarını bayilik lisansı sahibi ile paylaşacak.

Akaryakıt istasyonuna yapılan dolular, dağıtıcı tarafından düzenlenen satış belgesi ile dolumun yapıldığı tarihten itibaren bir iş günü içerisinde eşleştirilecek. Kayıt dışı ikmal veya satış yapıldığının anlaşılması durumunda, bayiye akaryakıt ikmal derhal durdurulacak. Söz konusu duruma ilişkin dağıtıcı lisansı sahibi tarafından yerinde yapılacak inceleme ve tespit sonucunda kayıt dışı ikmal veya satış verisinin istasyon otomasyon sistemindeki hata nedeniyle oluştuğu tespit edilirse durum tutanak altına alınacak. Sistemin doğru çalışması sağlanacak.

Sistemin doğru çalıştığına ilişkin dağıtıcı ve bayilik lisansı sahipleri arasında tutanak düzenlenecek. Söz konusu tutanaklar 3 iş günü içerisinde "Petrol Piyasası Bilgi Sistemi" aracılığıyla elektronik imza kullanılarak Kuruma bildirilecek. Kuruma bildirim yapılmasını takiben akaryakıt ikmaline başlanacak.

İstasyon Otomasyon Sistemi Bilgileri Tablosu verilerinin, mutabakat koşullarının hiçbirini birbirini takip eden 4 iş günü süresince sağlamaması durumunda bayiye akaryakıt ikmal durdurulacak. Akaryakıt istasyonundaki sistemin doğru çalışması sağlanacak. Sistemin doğru çalıştığına ilişkin dağıtıcı ve bayilik lisansı sahipleri arasında tutanak düzenlenerek, tutanak düzenleme tarihinden itibaren 3 iş günü içerisinde "Petrol Piyasası Bilgi Sistemi" aracılığıyla elektronik imza kullanılarak Kuruma bildirilecek. Kuruma bildirim yapılmasını takiben akaryakıt ikmaline başlanacak. Ancak, akaryakıt istasyonunun tadilatı bulunduğuna ilişkin ispat niteliği taşıyan belgenin bayilik lisansı sahibi tarafından dağıtıcısına sağlanması, dağıtıcı lisansı sahibinin durumu "Petrol Piyasası Bilgi Sistemi" aracılığıyla elektronik imza kullanarak Kuruma bildirmesi ve tadilat döneminde akaryakıt istasyonundan akaryakıt satışı yapılmaması durumunda ilgili akaryakıt istasyonuna ait elektronik verilerin tadilat tamamlanana kadar mutabakat koşullarını sağlama durumu dikkate alınmayacak.

Dağıtıcı lisansı sahipleri, akaryakıt istasyonunda kurulu bulunan otomasyon sistemlerinin mutabakat koşullarından günlük bazda en az birini sağlayacak şekilde çalışıp çalışmadığının yerinde kontrolünü yılda en az bir defa yapacak. Kontrol sonucuna ilişkin bayilik lisansı sahibi ile karşılıklı olarak tutanak düzenlenecek. Kontrol çalışması sonucunda sistemin doğru ölçüm sonuçlarını verecek şekilde çalışmadığı tespit edilirse aksaklıkların giderildiğine dair tutanak düzenleninceye kadar bayiye akaryakıt ikmal yapılmayacak.

Dağıtıcı lisansı sahipleri, bayisinin kullanıcılar haricinde yeniden satış amaçlı satış yaptığını tespit etmesi halinde akaryakıt satışına ilişkin bilgi belgeleri (fatura, sevki irsaliyesi v.b.) satış yapıldığı lisans sahibinin lisans numarasını da içerecek şekilde "Petrol Piyasası Bilgi Sistemi" aracılığıyla elektronik imza kullanılarak derhal Kuruma bildirecek.

Kurum sisteminde oluşabilecek arızalar sebebiyle elektronik verilerin Kuruma gönderilememesi durumunda Kurumun erişimine sağlanamayan elektronik veriler arızanın giderilmesini takip eden iş günü Kurumun erişimine sağlanacak.

Dağıtıcının bayiye ikmalini kesmesini gerektiren durumların köy pompası veya tarımsal satış amaçlı tankerde oluşması durumunda, akaryakıt ikmal yalnızca ilgili köy pompasına ve/veya tankere durdurulacak.

Kararda ayrıca, bazı bildirimlerin yapılması ve tabloların Kurum'un erişimine açılması için dağıtıcıların sunacakları

web hizmetlerinin de detayları yer alıyor.

İzinsiz müdahalede ne yapılacak?

Kararda yapılan bir başka değişiklikle de otomasyon sistemine izinsiz müdahalede bulunulduğunun tespiti halinde yapılacak işlemler detaylandırılıyor. Buna göre akaryakıt istasyonunda bulunan sisteme herhangi bir izinsiz müdahalede bulunulduğunun anlaşılması halinde, yerinde tutanak düzenlenerek bayiye akaryakıt ikmalini durdurulacak ve derhal 5607 sayılı Kanunda belirtilen kaçakçılığı önleme, izleme ve araştırmakla görevli kurumlara başvurulacak. Düzenlenen tutanak ve ilgili Kuruma başvuru yapıldığına ilişkin belge "Petrol Piyasası Bilgi Sistemi" aracılığıyla elektronik imza kullanılarak Kuruma bildirildikten sonra akaryakıt ikmaline başlanacak.

Süre 3 güne iniyor

Kararda, dağıtıcıların bayilerde yaptıkları kontrollerde aykırılık bulunması halinde düzenlenen belgeleri Kurum'a gönderme süresinin 7 günden 3 güne düşürülmesi, Kurum'a gönderilecek belgelere tutanağın eklenmesi öngörülüyor.

Sisteme yeni özellikler ekleniyor

Karar'da dağıtıcıların Kurum'un erişimine sunacağı otomasyon sisteminin asgari özellikleri de detaylandırılıyor. Sistemde ciddi değişiklikler ve yazılım çalışmaları yapılması bekleniyor. Bu değişikliklerin 90 gün içinde tamamlanması gerekiyor. Buna göre sistem asgari olarak şu unsurları içerecek:

- a) Dağıtıcı lisansı sahibinin bayilerinin istasyon otomasyon sistemine bağlı olup olmama durumlarını ve bağlantısı kesilmiş olan bayilerin arıza takip detaylarını izleme,
- b) Bayi seçimine göre çalışan sorgu ekranlarında bayi lisans numarasına göre sorgulama,
- c) Araç plakası ve zaman aralığına göre zaman, bayi lisans numarası, akaryakıt türü, pompa no, tank no, fiyat ve miktar bilgilerini içerecek şekilde pompa satış hareketlerini sorgulama,
- ç) Bayilerin dağıtıcı lisansı sahibi ile sözleşmeli olduğu zaman aralıklarını sorgulama,
- d) Tüm sorgu ekranlarında tarih aralığı seçilerek geçmişe dönük sorgulama,
- e) Satış yapılan akaryakıt türünü içerecek şekilde tank ve bağlı oldukları pompa bilgilerini sorgulama,
- f) Bayi stok hareketlerini (tank dolumu, stok miktar ölçümü vb.) tank bazında ve toplam olarak sorgulama,
- g) Bayi pompa satış hareketlerini plaka, akaryakıt türü, miktar, fiyat bilgilerini içerecek şekilde sorgulama,
- ğ) İstasyon otomasyon sisteminde oluşan arızaların akaryakıt istasyonu bazında arıza takip detaylarını izleme ve sorgulama,
- h) İstasyon otomasyon sistemine yapılan izinsiz müdahale ve arızalara ilişkin uyarı oluşturma,
- ı) Tüm sorgu ekranlarında sorgu sonuçlarını XLS veya XLSX biçiminde dışa aktarma,
- i) RDP, http veya https protokolleri kullanılarak Kurumun anlık erişimine sağlanma,

“İlgili birimlerin görüşü alınarak oluşturuldu”

EPDK Petrol Piyasası Dairesi Başkanı Taner Mutlu konuyla ilgili yaptığı açıklamada, “6455 sayılı kanunla getirilen ‘mutabakat sağlanamazsa ikmal kesilir’ hususunun bilindiği üzere taslak çalışması yapılmıştı. Bu sektörle paylaşıldı. İlgili kamu kurum ve kuruluşları ile EPDK’nın ilgili daireleriyle paylaşılacak suretiyle kurumumuza intikali sağlandı. Buradaki getirilen hususlarla, mutabakat sağlanamadığı durumlarda hangi şartlar altında ikmalin kesileceğine dair somut hükümler ortaya koyuldu. Şunu belirtmekte fayda var; kamu birimlerinin, ilgili birimlerin de görüşleri dikkate alınmak suretiyle kurul kararı ortaya çıktı” dedi.

ADER

Başkanı

Alexander

Terletskiy

Ciddi sorunlar doğacaktır

Kamu düzenlemelerine her zaman destek verdik. Ancak yapılan bu son düzenlemeyi anlamakta maalesef güçlük çekiyoruz. Yeni yürürlüğe giren 1240 no.lu Kurul Kararı özellikle dağıtım şirketlerine ağır yaptırımlar getirmiştir. Şöyle ki; her ilave edilen yeni madde gereği ağır cezalara maruz kalınacak, özellikle birçok madde ile ilgili oluşacak uygunsuz durumda dağıtım şirketleri bayilerine ikmali durduracak ve yerinde tespitler dağıtım şirketleri tarafından yapılacak. Sonucunda hem ciddi satış kayıpları hem de bayi ile ilişkilerimizde ciddi hasarlar oluşacaktır. Özetle yeni 1240’ı bayi ile şirketleri karşı karşıya getirecek bir uygulama olarak değerlendiriyoruz.

Bununla birlikte ulusal marker uygulamasında da uygunsuz çıkan bir analiz sonucuna göre eskiden sadece ilgili tank satışa kapatılırken, yeni uygulamada tüm istasyonun ya da terminalin kapanmasını gerçekten çok ağır bir yaptırım olarak değerlendiriyoruz.

Tüm bu gelişmeler ışığında; yeni düzenlemenin gerçek hayata adapte edilebilmesi için tüm dağıtım şirketlerinin mevcut sistemlerinde yeni yatırımlar ve düzenlemeler yapmaları ve ciddi tedbirler almaları gerekiyor. Aksi halde yukarıda bahsetmiş olduğumuz durumlarla karşı karşıya gelinmesi, satış kaybı yaşanması ve bayiler ile ilişkilerin olumsuz etkilenmesi kaçınılmaz olacaktır.

Bizler sektörün kurallı ve dürüst oyuncuları olarak, bugüne kadar kamunun yaptığı tüm düzenlemeleri destekledik ve desteklemeye de devam edeceğiz. Ancak yapılan bu son düzenlemeyi anlamakta maalesef güçlük çekiyor ve düzenlemenin sektörün görüşlerini de dikkate alacak şekilde revize edilmesini talep ediyoruz.

PETDER Genel Sekreteri Niyazi İlter

Kanun’a uygun değil

EPDK’nın Kurul kararında yaptığı değişikliğin 5015 ve 4628 sayılı kanunların ilgili hükümlerine uygun olmadığını düşünüyoruz. Otomasyon uygulamasındaki yeni düzenleme uzun süredir görüşülen bir konuydu. Sektörün tüm kesimleri olarak gerek kendi aramızda gerekse EPDK ile konuyu çeşitli platformlarda tartıştık ve görüş verdik. Ancak sektörün görüşlerinin önemli bir kısmının düzenlemeye yansımadığını görüyoruz.

Düzenlemenin teknik boyutu hakkında dernek organlarımızın değerlendirmeleri devam ediyor. Ancak bu aşamada özellikle belirtebileceğimiz iki önemli husus bulunuyor. Az önce bahsettiğim tüm görüşmelerde, sektörün tüm kesimlerinin iki konuda itirazı vardı. Bunlardan bir tanesi, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu’nun EPDK’ya verdiği denetleme görevinin, bu kurul kararıyla dağıtıcılara devredilmesi. Şöyle ki, Kanun’un 14. Maddesi’nin 4. Fıkrası’nın ilk cümlesi “Kurum, piyasa faaliyetlerini kendi personeli eliyle veya gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşları personeli eliyle denetime tabi tutar” der. Ayrıca 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun

Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'da, Kurum'un petrol piyasası ile ilgili görevlerini düzenleyen 5/B maddesinin birinci fıkrasının C bendinde, dava açmak da dahil olmak üzere her türlü adli ve idari makama başvuru kararlarını almanın, Kurum'un görevi olduğu belirtilir.

Oysa bu düzenleme, dağıtım şirketlerine, denetleme ve adli ve idari makamlara başvuru yükümlülüğü getiriyor. Biz Kurul kararındaki bu unsurların, 5015 ve 4628 sayılı kanunların ilgili hükümlerine uygun olmadığını düşünüyoruz.

Ayrıca konunun bir başka boyutu da var. Dağıtıcılar ile bayileri arasındaki ilişki, özel hukuk hükümlerine tabidir. Bu ilişkiye, denetim, tutanak v.b. unsurlar eklerseniz, ticari ilişkinin zarar görmesi ve bozulması kaçınılmazdır. Bu da gözden kaçırılmaması gereken önemli bir noktadır.

Düzenleme hakkındaki görüşmelerimiz, gerek kendi içinde gerekse EPDK ile devam edecek. Yanlış olduğunu düşündüğümüz hususların düzeltilmesi için görüşlerimizi aktarmayı sürdüreceğiz.

AKADER Başkanı Süleyman Bölünmez

Kabul edilebilir değil

Bu tür düzenlemeler yapılırken, sektörün gerçekleri, alınan kararların uygulama safhaları da gözönüne alınmalı. EPDK'nın, otomasyonla ilgili kararı maalesef kabul edilebilir bir karar değildir. Bizler, bu tür düzenlemelere karşı değiliz ancak, bu düzenlemeler yapılırken, sektörün gerçekleri, alınan kararların uygulama safhaları da gözönüne alınmalı. Bu karar sektörün gerçekleriyle örtüşmediği gibi, hukuka aykırı unsurlar da içermektedir. Dağıtım şirketlerine kolluk gücü sorumluluğu yükleyen, dağıtım şirketlerini ticari ortakları bayileriyle karşı karşıya getirebilecek bir karardır. Karar taslağı yayımlandığı zaman buna ilişkin tüm görüşlerimizi çeşitli platformlarda dile getirmiştik. Üstelik bu görüşler yalnızca bizim değil tüm sektörün üzerinde hemfikir olduğu görüşlerdi. Ancak ne yazık ki EPDK'nın bu görüşleri dikkate almadığını gördük. Düzenlemelerde kurallı ve disiplinli oyuncuların gözetilmesi konusunda maalesef yeterince hassasiyet gösterilmiyor. Sepetteki çürük elmalar yerine, sağlamlar ayıklanmaktadır. Bunun gerekçesi de kafamızda sorgulanmaya başlamıştır. Örneğin yıllardır ceza alanlar tekrar tekrar lisans alarak faaliyet gösterdiler. Teminat mektubu önerisini yıllarca savunduk, şimdi ciddiye aldılar. Yapılan her yeni düzenleme, sektör oyuncularının üzerine ek maliyet ve risk unsurları getiriyor. Karar'da gerekli iyileşmelerin yapılması için her türlü girişimde bulunmaya devam edeceğiz.

TABGİS Başkanı Ferruh T. Zülfikar

Kararı yargıya taşıyacağız

EPDK ile aynı görüşte olmadığımızı daha önce farklı platformlarda dile getirmiştik. Biz bu kararı yargıya götüreceğiz. Otomasyon düzenlemesiyle ilgili yeni karar sektörün pek de hoş karşılayamayacağı bir adım olmuştur. Sektörün bütün oyuncuları olarak otomasyon düzenlemesiyle ilgili EPDK ile aynı görüşte olmadığımızı daha önce farklı platformlarda dile getirmiştik. Türkiye'nin en ücra köşelerindeki istasyonlarımızı göz önünde bulundurduğumuzda dört gün gibi kısa bir sürede otomasyonda meydana gelebilecek bir sıkıntıyı çözecek ne teknik altyapı, ne personel, ne de teknik imkan vardır. Biz TABGİS olarak bu kararı yargı yoluna gitmek suretiyle adli mercilere taşıma kararı aldık.

Sektör olarak biz, düzenleme hakkında tek ses olup bir cevap yazdık ve imzalarımızı atarak buna karşı çıktığımızı söyledik. Biz bu kararın bayi ve dağıtıcının karşı karşıya geleceğini, sektörü birbirine düşüreceğini bildirdik. Karar hakkında makul sürelerde anlaşılması gerektiğini, bu anlaşma sağlandıktan sonra da kanunen ne yapılması gerekiyorsa devlet eliyle yapılmasını istedik fakat çıkan bu karar ile isteklerimizin kabul görmediğini gördük. Biz bu kararı yargıya götüreceğiz.

PÜİS Başkanı Muhsin Alkan

Bayiye kulak verilmeli

Bayilerin töhmet altında kalmasına yol açacak, bayinin dağıtım Őirketiyle olan iliŐkilerini bozacak sorunlarla karŐılaŐabiliriz. Otomasyon kararı, uygulamada çok fazla sayıda sorun çıkaracak bir karardır. Konunun teknik boyutları ve insanı boyutları da vardır. Gerek teknik açıdan çıkacak bir sorunda gerekse insan hatasında hem bayinin hem de dağıtım Őirketinin ağır bedeller ödemesi söz konusu olabilecektir. Bayilerin töhmet altında kalmasına yol açacak, bayinin dağıtım Őirketiyle olan ticari iliŐkilerini bozacak sorunlarla karŐılaŐabiliriz. EPDK, bu tür düzenlemeleri yaparken, sahadaki oyuncuların sesine kulak vermelidir. Bu tarz uygulamaların nasıl sonuç vereceğini, olumlu ya da olumsuz olup olmayacağını bayiden iyi kimse bilemez. Dolayısıyla keŐke bugüne kadar dile getirdiğimiz görüşler dikkate alınsaydı. EPDK'nın konuyu yeniden grŐeine ve yeni düzenlemeler yapacağına inanıyorum.